

ТАҚРИЗ

ба кори диссертациони Мирзоев Саидмузаффар Мирзомуродович дар мавзуи “Хусусиятҳои сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна дар шароити ҳозира” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 – Ниҳодҳо, равандро ва технологияҳои сиёсӣ)

Мавзуи таҳқиқоти диссертационӣ ба яке аз масъалаҳои мубрами ҷомеаи ҷаҳонӣ ба ҳисоб рафта, бо назардошти таъсири бевоситаи он ба ҳаёти тамоми мавҷудот ва хатарҳои марғбори он дар сархати аввали тамоми ҷорабиниҳои муҳимтарини сиёсӣ, иқтисодию иҷтимоӣ ва расонаҳои хабарӣ қарор гирифтааст. Хусусияти ҳосаи мушкилоти экологии замони муосир дар он ифода меёбад, ки он ба раванди рушди давлат ба таври маҷмӯӣ таъсири манфии худро расонида, ягон соҳаи ҳаёти инсон дар ин самт эмин буда наметавонад.

Таҳлили ҳамаҷонибаи адабиёти мавҷудаи илмӣ дар соҳаи сиёсати экологӣ нишон медиҳанд, ки ин мушкилот дар шароити тағйирёбии иқлим дар минтақаи Осиёи Миёна аз нуқтаи назари илмҳои сиёсӣ ҳанӯз пурра омӯхта нашудааст. Дар ин асос, кӯшиши таҳқиқу омӯзиш, таҳия ва татбиқи сиёсати экологӣ дар Осиёи Миёна зарур мебошад. Мубрамияти мавзуи интиҳобшуда, самтҳои нави рушди сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёнаро муайян ва омӯختан зарурат дорад.

Аҳамияти назариявии таҳқиқотро мубраму саривақтӣ будани он ва аҳамияти иҷтимоию сиёсии масъалаи мазкур барои минтақаи Осиёи Миёна асоснок мекунад. Зарурати илмии омӯзиши масъалаи сиёсати экологии кишварҳои Осиёи Миёна дар шароити муосир ва таҳлили ҳамаҷонибаи он аҳамияти назариявии онро таъкид менамояд.

Таҳлили назариявии масъалаи сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна дар замони соҳибистиклолӣ ҷиҳати васеътар муайян намудани доираи донишҳо ва маълумот дар ин самт мусоидат намуда, истифодаи онҳо баҳри таҳияи сиёсати муосиру натиҷабархши минтақавии экологӣ мусоидат менамоянд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аён мегардад, ки натиҷаҳои бадастоварда ва ҳулосаҳои пешниҳоднамудаи муаллиф ҷиҳати такмили минбаъдаи сиёсати минтақавии экологӣ мусоидат мекунанд. Маводи диссертатсияро ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимӣ аз ҷанби геополитика, низоъшиносӣ, минтақашиносӣ ва курсҳои махсус дар самти сиёсати экологӣ истифода бурдан мумкин аст.

Инчунин, аҳамияти махсуси диссертатсияи мазкур дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои бадастомада метавонад ҷиҳати таҳияи барномаҳо,

стратегияҳо ва сиёсати ягонаю самарабахши экологӣ дар минтақа мусоидат намояд.

Объекти таҳқиқот сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна дар давраи соҳибхиттиёрии онҳоро мебошад.

Мавзуи таҳқиқотро хусусиятҳои ташаккул ва инкишофи масоили экологӣ ва таҳияи сиёсати экологии минтақавӣ дар шароити ҳозираи кишварҳои Осиёи Миёна ташкил менамояд.

Дар муқаддимаи диссертатсия мубрамияти мавзӯ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши мавзуи интихобшуда, таҳлилу баррасӣ гардида, объект, предмет, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот нишон дода шудаанд. Инчунин, дар муқаддима наwgонии илмӣ, аҳамияти назариявӣю амалии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, дараҷаи эътимоднокии ва сохтори таркибии рисолаи диссертатсионӣ нишон дода шудаанд.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, шаш зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодагардида иборат мебошад.

Боби якуми диссертатсия «Асосҳои назариявӣю методологии таҳқиқи сиёсати экологӣ» аз ду зербоб иборат мебошад.

Дар зербоби аввали боби мазкур «Омӯзиши назариявӣ ва методологии сиёсати экологӣ дар илми муосир» дар заминаи адабиёти мавҷуда ҷанбаҳои назариявии мавзуи баррасишавандаро омӯхта, дар заминаи онҳо андешаҳои илмии худро ибраз намудааст. Дар ин зербоб мафҳум ва моҳияти сиёсати экологӣ, махсусан, сиёсати минтақавии экологӣ таҳлилу баррасӣ гардидааст.

Дар зербоби дуюми боби аввал «Ҳамбастагии сиёсати экологӣ бо сиёсати иҷтимоии давлат» муаллиф ҳамбастагии сиёсати экологиро ба самтҳои асосии сиёсати иҷтимоии давлат, аз ҷумла сатҳи зиндагӣ, саломатӣ, дарозумрӣ, некуаҳволӣ ва рушди иқтисодии ҷомеаро тавъам медонад, таҳқиқ намудааст.

Боби дуюми диссертатсия «Самтҳои асосии сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна» аз ду зербоб иборат мебошад.

Дар зербоби аввали боби дуюм «Таснифоти сиёсати миллии экологии давлатҳои Осиёи Миёна» муаллиф сиёсати миллии экологии кишварҳои минтақаро бо заминаҳои қонунгузорию соҳаи экология ва ҳолати воқеии онҳоро ба таври муқоисавӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор додааст.

Муҳаққиқ таҳияи сиёсати минтақавии экологиро бе омӯзиши сиёсати миллии экологии ҳар як кишвари минтақа дар алоҳидагӣ ва ба инобат гирифтани зарфиятҳои ҳосаи онҳо ғайриимкон медонад. Аз ин

рӯ, муаллиф сиёсати экологии ҳар як давлати минтақаро дар алоҳидагӣ таҳлил намудааст.

Дар зербоби дуҷуми боби дуҷум «Моҳият ва хусусиятҳои сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна» муаллиф масоили экологии давлатҳои Осиёи Миёнаро дар он ифода намудааст, ки онҳо тавҷам ба тамоми минтақа мебошанд ва таҳияи сиёсати ягонаи экологиро тақозо менамояд. Бисёре аз мушкилоти экологии минтақаро наметавон дар доираи сарҳадҳои маъмурӣ ҳаллу фасл намуд, чунки сиёсати экологии давлатҳои Осиёи Миёна ҳамбаста бо якдигар буда, таркиб, хусусият, сабабу омил, ва роҳҳои ҳалли ягонаи минтақавӣ доранд.

Боби сеҷуми диссертатсия «Дурнамои сиёсати минтақавии экологӣ дар Осиёи Миёна» аз ду зербоб иборат мебошад.

Дар зербоби якуми боби сеҷум «Мушкилоти экологии вобаста ба об дар Осиёи Миёна» муаллиф ба масоили дастбӣ ба амнияти минтақавии обӣ ва пешигирӣ кардани мушкилоти экологии марбут ба истифодаи об барои давлатҳои Осиёи Миёна аз шароитҳои табииву иқлимӣ, сиёсӣ, иродаи сиёсӣ, вазъи иқтисодӣ ва ғайра вобаста аст, аҳамияти ҷиддӣ додааст.

Дар зербоби дуҷуми боби сеҷум «Мушкилоти экологии баҳри Арал ва дурнамои масоили обӣ – экологӣ дар минтақа» муаллиф ба мушкилоти хушкшавии баҳри Арал диққати муҳсус додааст. Хушкшавӣ ва нестшавии баҳр ҳолати вазнину мураккаби экологӣ ва гуманитариро ба вуҷуд овард, ки боиси таваччуҳи ҳамаҷонибаи ҷомеаи ҷаҳонӣ қарор гирифт.

Ба андешаи муҳаққиқ омили меҳварии хушкшавии баҳр ва захролудшавии обу заминҳои кишоварзӣ дар минтақа усулҳои гидротехникӣ ва агротехникӣ аст. Тавре маълум аст, шумораи зиёди обанборҳо ба давлатҳои поёноби минтақа (Ўзбекистон, Қазоқистон ва Туркменистон) рост омада, захираи оби онҳо бо мақсадҳои кишоварзӣ обёрӣ истифода шуда, боиси ҷорӣ нагардидани об ба баҳри Арал мегардад.

Дар хулоса натиҷаҳои бадастомада ҷамъбаст гардида, тавсия ва пешниҳодҳои муаллиф ироа шудаанд.

Дар маҷмӯъ, ихтисос ва номи мавзӯи диссертатсияи Мирзоев Саидмузаффар Мирзомуродович ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия мутобиқат менамояд. Ҳамаи пешниҳодот ва хулосаю тавсияҳо асоснок буда, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд.

Рисолаи диссертатсионии Мирзоев Саидмузаффар Мирзомуродович ба талабот оид ба корҳои диссертатсионӣ дар мавриди дарёфти дараҷаи

илми доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 –
Сиёсатшиносӣ (6D050202 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ)
мувофиқ бада, барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-001
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия карда мешавад.

Муқарриз:

Ходими илмии шуъбаи Аврупо
ва Америкаи институти омӯзиши
масъалаҳои давлатҳои Осиё ва
Аврупои Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон

Юсуфҷонов Ф.М.

Имзои Ф.М. Юсуфҷоновро тасдиқ мекунам
Нозири калони кадр

Зухуров А.